

Aleš Berger

Prešernov koledar

26. 11. 2016

Sinoči na knjižnem sejmu v Cankarjevem domu srečam N. P., ki se, ko je že mimo, obrne in reče: “Ah, saj vem, da sem klepetulja, ampak moram ti povedati: nominiran si za Prešernovo nagrado. Najbrž jo boš dobil.” – “Ah ja,” ji odvrnem, “zakaj mi to praviš, zdaj pa spati ne bom mogel.” – “Pozabi,” reče N., ampak jasno je, da mi je nekaj zavrtala v glavo. – Potem stopim še v improvizirani studio programa Ars, kjer mi predstavijo urednika M. V., in ni zlomek, da ne kramljava še niti pet minut, ko pravi: “Saj vam ne bi smel povedati, ampak zelo verjetno boste dobili Prešernovo nagrado.” – Eh, ti dobrosrčni obveščevalci, kaj ne morejo držati jezika za zobmi! Pa še nič odločeno ni ... (Spomnim se leta, ko sem bil v Upravnem odboru Prešernovega sklada in smo dodelili nagrado Milanu Jesihu. Istega večera sva z Milanom praznila kozarce na sprejemu Mladinske knjige in niti črhnil nisem o tem, on pa je tudi – obveščen ali ne – dostojanstveno molčal.) – Kaj bi tajil: priletelo je iznenada in nikakor me ni pustilo ravnodušnega. Ko korakam iz Cankarjevega doma, kjer sem pod težo polovičnih obvestil spil dvojno mero kozarcev, že nehote sestavljam seznam povabljenec na proslavo in od nekod mi prihajajo stavki za zahvalni govor. Toliko pa vendarle pazim, da jih ne govorim na glas.

27. 11.

Na sprehodu po Solkanskem polju sem pomislil, da bom nagrado, če jo dobim, posvetil spominu na Radojko Vrančič, mojstrsko prevajalko in milo prijateljico. Pet let starejša je bila od moje mame, a živela je kar nekaj dlje.

28. 11.

Zdaj se mi posveti, zakaj bržkone je Vinko M., predsednik Upravnega odbora Prešernovega sklada, zadnji hip preklical pivsko snidenje, za katero sva bila dogovorjena pred desetimi dnevi, da proslaviva eno najino takšno spred petih let. Zna biti, da je moja kandidatura postajala vroča in bi bilo najino javno veseljačenje neprimerno. Modro je ravnal in še pripisal: "naslednjič pa ZAGOTOVO!" kar je tudi imelo neki pomen.

29. 11.

V petek sem "krta" iz Upravnega odbora, ki me je obremenil z obetavno novico, pobezal, naj vendarle pove, kdaj bodo dokončno odločali o nagradah. Če sem dobro razumel in si zapomnil, prav danes. – Ko mi okrog pol dneva – z Darkom se sprehajava ob Soči – pozvoni telefon in je na ekranu neznana številka, pomislim na tozadevno obvestilo, a je neki drugi, manj pomemben klic. Kot se spominjam sej Upravnega odbora, ko sem bil njegov član, so potekale v zgodnjem popoldnevu, okrog druge smo končali, takrat nas je na Cankarjevi, pred Petričkom, "po naključju" prestregel kak (ne)uslišani kandidat. Ko pridem domov, malo naraste moj nemir, a vseeno za dobro uro podremam. Telefon vztrajno molči, okrog 18 h sem prav razočaran, ko pozvoni in se na ekrančku zasveti ženino ime. "A ti si," zlovoljno zamomljam. No ja, si govorim, mogoče so odločitev preložili, morda je pretehtal drug kandidat. Malo mi je žal za zamujeno priložnostjo, še bolj se jezim na petkova "informatorja", saj bi šla zadeva, če zanjo ne bi vedel, mirno mimo mene. Okrog 20.30 pa le spet na telefonu, ki pobrni, številka nepoznanega klicatelja, na oni strani "krt" iz Upravnega odbora, ki zašepeta, da mi čestita in da sem bil izbran soglasno. Ravnodušno in skorajda nejevoljno odgovarjam, saj že imam šaljiv načrt za domačo rabo. Namreč: pred ženo, ki je pogovor poslušala od daleč, si nadenem namrgoden in zaskrbljen izraz. "Kaj pa je?" vpraša. "Ah, črn gvant bo treba kupit," zasitnarim, da se Nada ustraši: "A je v Ljubljani kdo umrl?" – "Ne," rečem, "Prešernovo nagrado sem dobil, veliko." – Z balkona, kamor sem jo skrivoma za vsak primer deponiral, prinesem steklenico šampanjca, še Nadin sin, sicer abstinent, nazdravi; dobro se mi zdi, kaj bi se sprenevedal, nekajkrat zavriskam, a neslišno.

30. 11.

Ko sva sinoči govorila z Vinkom, se nisem prenorejal, da nič ne vem. Bil je presenečen – in tudi zelo nejevoljen! –, da je novica takoj dobila nogé. A iskreno in večkrat mi je čestital in hkrati zapovedal, naj ne govorim o tem okrog. Zaupal mi je tudi, kdo še dobi “veliko”; Metka Krašovec, zelo jo cenim in njene slike imam rad. Dve sta svoj čas pristali, z njenim prijaznim dovoljenjem, na naslovnicaх Kondorja (Drago Jančar, Boris A. Novak). Izvrstna družba, tudi po estetski plati! In naključje: v četrtek, 25. 11., sva v Cankarjevem domu po debatni kavarni, posvečeni manom Aleša Debeljaka, prav z Metko, sicer daljno znanko, izmenjala nekaj prisrčnih besed.

1. 12.

Čestitala Maja. Namignil Ilc. Po slednjem sklepam, da je novica, ki jo moram zadržati zase, švistnila prek kulturniški logov kot gozdni požar. – Poklical Juša, ki je bil prisrčno vesel in mi je kasneje tudi navdušeno pisal. – Čestitala Jana, druga draga bratična.

2. 12.

Malo se mi spomin vrača k dosedanjim nagradam; kdo me je bil obvestil, kdo mi jo je predal, kaj se je kdaj dogodilo ob tem ... Rahlo me zasrbijo prsti, da bi kaj napisal o tem, a se krcnem po njih; kaj ni že tole beleženje več kot dovolj!

3. 12.

A propos Metka K.: neki dan, ko sva z Dragom še oba stanovala v Trnovem, sva skupaj, kot marsikdaj, on z Matice, jaz z Mladinske knjige, hodila proti domu in stopila v galerijo Equrna, kjer je bila njena razstava. Je takrat prvič dala na ogled svoja velika platna s hermafroditsko-angelskimi liki? Kakor koli že, takrat (1995) se je v Kondorju pripravljal izbor Dragovih novel, *Ultima creatura*, ob eni sliki se je prijatelj ustavil in dejal: “Ta mora biti na naslovnici!” In res se je tako zgodilo.

5. 12.

Pisal mi je Andrej Bl., urednik Cankarjeve založbe. Pravi, da bo pospešil izid mojih dnevnikov iz Arlesa, da bodo do 8. 2. zunaj. Zanimivo: dva Andreja v isti hiši imam za “svoja” knjižna urednika ...

6. 12.

Mogoče se bo kdo obregnil ob višino nagrade, ki se sliši imenitno, zlasti za kulturniške kroge. A če se spomnim, da je “življenjsko delo”, za katero

jo dobivam, trajalo najmanj štirideset let, potem 500 evrov na leto le ni takšna reč. In vsota je manjša od one, za katero je K. L., dekan mariborske Ekonomsko poslovne šole, pred leti Darsu prodal diplomsko nalogo svoje študentke! In približno pol letne plače povprečnega poslanca ... Ne, nič mi ne bo nerodno ob tem.

7. 12.

Lilijan je, ko se je novice razveselil, bistro pripomnil: "Pa ne bi bilo mogoče bolje, če bi izvedel le kakšnih štirinajst dni prej?" Najbrž ima prav, prevečkrat bom pomislil na to, se veselil, živciral, aforistične verze koval ... A je tudi dobra stran: še bolj previdno hodim čez cesto, saj bi rad ta dva meseca preživel.

8. 12.

Čestital, s sms, Mitja Č. Zdaj torej vé za novico pol Ljubljane, če jo zanima. Zakaj tudi ne.

12. 12.

Dobil uradno obvestilo z ministrstva za kulturo. Hec: prosijo, da podpišeš izjavo, s katero se obvežeš (!), da boš sprejel nagrado in denar. Najbrž v izogib kakšnim komedijantskim kljukcem – ali kljukam –, ki bi zadnji hip naredili prekopic. – Pisala mi je novinarka STA s prošnjo, da bi naredila pogovor pred uradno razglasitvijo. Seveda, zakaj ne, še posebej, ker se Maje Č.-K., kot je dami ime, spominjam, kako mi je 17. 9. letos telefonirala (ravno sem se premočen in slabe volje vrnil s trgatve) s prošnjo za intervju in naslednji dan najin pogovor oblikovala v prav spodoben članek. – Povedal Jaroslavu; skorajda mi je bil videti rahlo ravnodušen.

13. 12.

Pri Goranu Sch. na tradicionalnem letnem obisku. Prav ganjen sem bil, kako resno in hkrati toplo mi je čestital in koliko prijaznih, skrbno odbranih besed je še pridal. Lepi trenutki, ni kaj.

14. 12.

Pri Janezu P. Tudi on od srca čestital in povedal, kako je slišal, da je bila odločitev, kar zadeva mene, bliskovita in enoglasna. Ima pa isti vir kot Goran in menda je bil poprej celó konzultiran. – Janez je sprejel povabilo, naj napiše spremno besedo k mojim dnevnikom iz Arlesa, česar sem zelo vesel. Temeljit, kot je, me zdaj vsak dan, ko prebira moje stare spise, "bolje pozna".

15. 12.

Pri Petru T., predsedniku uprave MK. Spila sva nekaj viskijev in podaril mi je knjigo o Tonetu Kralju z iskrivim posvetilom, ki me je počastilo. – Poklical Đurdo, predsednico DSKP, ki mi je poprej pisala, in se ji zahvalil za kolegialen trud. Povedala je, da so me letos z Društva prevajalcev predlagali drugič zapored. Torej so kar hitro “zmagali” – a naj vseeno pogledam, kdo so bili člani lanske področne komisije (ki me je torej izločila), da se bom vedel odzvati, če mi bo kateri od njih pretirano “navdušeno” čestital? – Zvečer pri meni Matevž K., izvedel je iz radijskih literarnih krogov, po podrobnostih nisem spraševal.

16. 12.

Zjutraj me je pričakalo e-pismo Primoža V. Kot predsednik komisije za književnost je napisal utemeljitev za moj “življenjski prevodni opus”. Zelo se je potrudil, natančne, poetično močne formulacije kar zadeva prevajanje nasplah, in slogovno čvrst, ne fraz poln, *laudatio* mojega dela, skoraj vse (razen Lorce) iz prejšnjega stoletja ... Nekaj lepih stavkov mi je, mlajši odrasel kolega, napisal tudi zasebno; res sem bil pritlehen, ko sem se pred časom jezil nanj zaradi njegovega novega prevoda *Tartuffa*, in res je pokazal višjo kolegialnost, kot sem jo v tistem primeru premogel sam. – Za popoldanskim omizjem povedal še trem prijateljem: Marko S. je bil vesel, da je skoraj skočil do stropa, in še večkrat ponovil, da je tako, J. N. prijazno odmaknjen, tretji pa nekam zmeden, da bi človek, ki ga ne pozna, mislil, da mu nekaj ni prav. Morda je bil majčkeno odsoten, saj je sicer zelo dobrasrčen mož.

17. 12.

Pismo Andreja Br. iz Maribora, iskreno veselo me pozdravlja ob mojem vstopu v klub. Žal mu nisem mogel, prijatelju vse iz študentskih let, povedati sam; prehitel me je kak ustrezljivi pismonoša, ki se ga zadeva ne tiče kaj dosti, a rad z vsakršno novico zabriljira. – Poklical me je Juš, ki sem mu bil poslal Primoževo utemeljitev, prav navdušen je bil nad njo (in mano), celó besedo, da je bil srečen, ko jo je bral, je uporabil. Ah, ti moj sine, kako mi obsiješ in ogreješ dan!

18. 12.

Na Žalah, k prijateljema, ki sta se letos poslovila. Aleš bi bil gotovo vesel moje nagrade, kar videl sem ne le en kartolin, ki bi mi ga ob tej priložnosti

prešerno poslal. – Ko sem se potem vozil v Solkan, sem premišljal, kdo piscev z božje njive bi mi jo tudi še privoščil. Vitomil, zagotovo, Marjan, brez skrbi. Najbrž tudi Rudi, Lojze, Dane, vse sem spoštoval in cenil, a z vsemi tudi na kakšni drugi, zasebni struni zazvenel. In Barbara, zlata Barbara na tomajskem pokopališču, ona sploh. – Kdo živih naokrog mi bo zavisten, s tem si ne bom belil glave. Mogoče sem naiven optimist, če si rečem, da jih vsemu navkljub ne bi smelo biti dosti. – Vitomil je bil, ko je prejel nagrado, natanko mojih let.

19. 12.

Že so se začeli nakupi: lepa bela srajca, Nadino darilo. Kaj nove garderobe mi še grozi? – Če me bo kak novinar vprašal, kot se je pred leti že zgodilo, ali mi je kaj žal, da nisem šel, kot kak kolega, v politiko, mu bom odvrnil: “Koliko je bilo ministrov v dosedanjih slovenskih vladah? Sto? Več? Koliko poslancev v sklicih parlamenta? Na tone! A urednik Kondorja je bil dolgih trideset let en sam.”

20. 12.

Moram sestaviti spisek povabljenecv in ga odposlati, še preden mi z ministrstva omejijo njihovo število. Kar nekaj jih bo, saj imam dve ženi in dva plus dva sinova in vse nekako spada pod “življenjsko delo”. Pa tudi prijateljev bi rad čim manj obšel, četudi vseh ne bom mogel uvrstiti na seznam.

22. 12.

Marko Golja s programa Ars mi je pisal in me povabil h kar trikratnemu sodelovanju v prednagradnem času. Iskreno sem mu odgovoril, da se prav njemu na prav vse z veseljem odzovem. Saj je zagret, skrben in razgledan spremljevalec in premišljevalec kulturnega življenja pri nas in dostikrat me je v oddajah gostil, tudi ko je šlo za manj popularne stvari. Pa še kakšno šaljivo korespondenco izmenjava ob tem ...

23. 12.

Andrej Bl. mi je poslal prelom druge korekture moje knjige zapisov iz Arlesa; lepo so pohiteli, zlasti po polomiji z napačno datoteko, ki sem jo bil sam zakrivil. Kar z nekakšnim zadoščenjem jih berem, tiste krokije in beležke, vesel, da sem takrat zapisoval in (si) marsikaj ohranil. Zlasti jesen 1989, padec berlinskega zidu, sesipanje vzhodnoevropskih komunističnih režimov; nekaj stavkov (ali le formulacij) je še danes prepričljivih.

24. 12.

Lani, ko je nagrado prejel prijatelj Andrej in sem se slovesnosti zato udeležil, me je znanec, niti ne bližnji, ob kozarcu na sprejemu zaupno (in popolnoma neprimerno) vprašal: "No, če poveš iskreno, a misliš, da si jo je res zaslužil?" Bog ve, koliko takšnih "zaskrbljenežev" se bo tokrat motalo naokrog ...

31. 12.

Lepo je slišati kaj prijaznega o sebi še pred lastnim pogrebom.

4. 1. 2017

Pisala mi je Patricija M. (ki sem jo prejšnji dan nagovoril za nekaj drugega), da je ravno izvedela za mojo nagrado, da je je "strašno vesela" in da ji je žal, ker sva se poleti pogovarjala za časopis in se torej zdaj ne moreva ponovno. Tudi meni je žal; s Patricijo sva se že prvič, ko sva se videla (jeseni 2011) in torej komajda seznanila, izredno ujela in po treh urah pogovora na kavarniškem vrtu je zapisala za Sobotno prilogo intervju, s katerim sem bil zelo zadovoljen (in ne bil edini, mi je prišlo na uho). Pa saj sem jo, po njenih sestavkih, poznal in cenil od prej: opazno naklonjenost do sogovornikov je nadgrajevala s širokim poznavanjem njihovega dela in znala profesionalno resnost spodmakniti s kakšnim nepričakovanim, ravno prav provokativnim vprašanjem. Po tistem pogovoru sva se še dvakrat po naključju srečala (v solkanski Mostovni na projekciji filma, ki sta ga naredili z Anjo Medved, v osmici na Vogrskem) in se bila vesela, potem pa je lani julija, po izidu *Povzetkov*, kar takoj spet ponudila dolg intervju, ki sva ga opravila pri meni doma, z buteljko na mizi.

6. 1.

Pri Tonetu Stojku, fotografiranje za katalog in za Galerijo Prešernovih nagrajencev v Kranju. Že prej me je opozoril, naj oblečem temen suknjič, pa sem si nadel še ovratno ruto, ki se zaveže v *monio*; pravzaprav mi jo je umetelno naobrnila Nada, ki mi jo je pred leti kupila v Buenos Airesu. Tonetu je všeč ali pa s tem rahlja mojo tremo pred fotoaparatom. Po nekaj posnetkih se je domislil starega pisalnega stroja, ki ga je podedoval po očetu, in postavil ga je predme. Rekel sem: "Če je tako, naj bo zares," vložil še list papirja in na nekaj posnetkih veselo natipkal par stavkov Tonetu na čast. Ob tem sem se spomnil zelo impresivnih fotografij Vitomila Zupana za pisalnim strojem in postalo mi je toplo pri srcu. Pa saj navsezadnje sodiva vkup, namreč s pisalnim strojem: vsaj polovico prevodov, ki jih omenja Primož

v utemeljitvi, sem res še natipkal po starem ... – Tonetov razsežen atelje, police urejenih trdih diskov in kaset. Na stenah ne en prijazen, a že pokojen obraz. Mojster ga mora zapustiti, saj je mesto, ki je lastnik, postavilo zanj nemogočo ceno. A na srečo je že našel drugega. – Vem, da je Tone fotografski zagnanec že več kot štiri desetletja (pri čemer se malokdo spomni, da je bil talentiran prozaist), in dostikrat ga vidim snemati v gledališču, a ko mi pove, da ima v arhivu 1.600 gledaliških predstav, vseeno osupnem.

7. 1.

Spet se spomnim na Patricijo in jo opomnim, da se nisva ne lani ne pred šestimi leti pogovarjala prav nič o prevajanju in bi bila tokrat, če sem pač nagrajen kot prevajalec, priložnost prav za to. Takoj se strinja, nekaj zadreg je zaradi njene odsotnosti v naslednjih dneh, dogovoriva se, da mi pošlje nekaj vprašanj, potem pa moje odgovore še ustno dopolniva. Že predlaga lokal, v katerem lahko slednje narediva, saj da je odprt do jutranjih ur; odgovorim, da so ponočnjaško-jutranje ure zame “tempi passati”, ko pač skoraj redno pred polnočjo zlezem pod odejo.

9. 1.

Pri meni za Bežigradom Marko Golja, Arsov naklonjeni veteran. Približno dvakrat na leto me povabi v kakšno svojo oddajo o knjigah, zmeraj izjemno pripravljen, vsakič brez najmanjšega lista papirja pred sabo in pogovor z njim vselej lepo steče. Tokrat mu pripovedujem o svojem prevajanju, ki mu bo posvečen literarni večer okrog Prešernovega dneva, vprašanja so natančna, podoba oddaje ima že v glavi. Potem se za kuhinjsko mizo zasediva ob izključenem magnetofonu in odprti (pa potem spraznjeni) buteljki, da v pogovoru malo poglobiva najin tovariški odnos. A nato me “naroči” še za prihodnji teden, takrat se moram prikazati na radiu, da posnameva še neko oddajo, in v studiu pijačice ne bo, lepo razumela pa se bova vsekakor .

10. 1.

Danes pa za Bežigradom ekipica STA-ja, Maja Čehovin Korsika in fotograf Tomino Petelinšek. Oba prijetna, skoraj dve uri pomenka sta hitro minili, tudi fotograf je ostal do konca in mi že popoldne poslal tri posnetke; mož besede, in sicer redek, kajti vsi fotografi, s katerimi sem imel zadnja leta opravka (razen Petra Uhana) so to drobno prijaznost zatrdno obljubili, a potem nanjo pozabili ali se premislili. Bom videl, kako bo s Tonetom St., ali bom od njega kaj učakal? – Po pogovoru (vprašanja umestna, gospa Maja je

vedela, kaj in zakaj sprašuje), v katerem sem se kar razživel, sem se vprašal: Ali se bom te dni v naslednjih intervjujih še nekajkrat samó spominjal, bolj ali manj hvalisavo obnavljal teh štirideset let “prevajalskega opusa”; ali ni to malo prepeceni, preveč banalno? A hkrati je res, da je več kot pol delovnega življenja za tem in da o nuklearni fiziki ne vem povedati kaj dosti, tudi če bi me kdo vprašal, razpredati o morebitnih načrtih pa pri mojih letih ni najbolj razumno. In še se mi zdi, da sem bil z obiskovalcema prav priljuden, nista šla s slabim občutkom ali prestrašena od mene.– Eno (in edino) povabilo za pogovor odklonim, saj mi nista blizu ne medij ne novinarsko pero, a da se zadeve uravnotežijo, me pokliče še Alenka Zor s TVS, ki sem je res vesel, saj sem mislil, da je morda že v pokoju. Rada bi me posnela pri meni doma in brez pomislekov ji ugodim, četudi naj bi ekipa, ki bo prišla z njo, štela pet ljudi. Zažugam ji, da se bodo morali – razen nje, seveda – vsi sezuti, preden jih spustim po stopnicah v svojo sobo s knjigami.

11. 1.

Korespondenca z Vinkom, nekaj njegovih izredno prijaznih, spoštljivih besed, da sem bil prav počaščen. Uradna objava nagrajencev bo 17. 1., nas pri tem ne potrebujejo. A ne more si kaj, da ne bi bil – upravičeno – žolčen do tistih članov Upravnega odbora, ki so pet minut zatem, ko so se na seji zavezali k molku, že sporočali naokrog, kakšni so izidi. Tudi moj “krt” je med njimi, dobronameren, a prenačilen brbljež, pri čemer pa se ne počutim krivega, saj nisem prav nič poizvedoval. – Pomislil: ko (mladim) novinarjem razgreto odgovarjam na vprašanja in razpredam o svoji preteklosti, se moram zavedati, naj poslušajo še tako pozorno, da so vendarle v službi in bi že radi šli domov ...

12. 1.

Telefonira mi Neda Bric, ki bo režirala letošnjo proslavo. Poznava se iz Nove Gorice, kjer je bila temperamentna (in po mojem uspešna) v. d. direktorice gledališča, zares pa je – zaradi neživljenjskega oklepanja predpisov? zaradi drugih zakulisnosti? – niso namestili, kar je škoda. Pred dnevi sva se dogovarjala, da bi kratek (nemi) filmček, ki ga bodo predvajali za mojim hrptom, ko bom stal na odru, posnela sredi Biljenskih gričev, moje priljubljene sprehajalne destinacije, kjer se brajde sukajo v nenavadnih polkrogih, nekako polžasto v kotanjah, a zaradi slabega vremena sprememiva načrt: šli bomo v NUK, potem pa še k meni domov. Njih bo manj kot televizijcev, a tudi oni se bodo sezuli ...

13. 1.

Na obisku Primož V. Povabil sem ga, da obnoviva tesno znanstvo, ki je po moji krivdi zamrlo, in priložnost je bila na dlani: njegova res imenitna utemeljitev nagrade, ki jo bom prejel. A pogovarjala sva se v glavnem o drugih rečeh, seveda pa dosti o prevajanju, kjer ima zelo izdelane, skorajda radikalne teorije. Prinesel mi je pozorno darilo: ploščo uglasbenih pesmi Raymonda Q., od katerih ne poznam niti ene. Skorajda štiri ure, Nadina ječmenka, buteljki malvazije, prisrčen razhod. – Že dopoldan pa sem dobil spremno besedo, ki jo je k moji “arležanski knjigi” napisal Janez P. Imenitna! Poglobljena, z empatijo, z občutkom za celoto in detajl, z izvrstnimi formulacijami, pa naj so stvarne ali metaforične. Kar nekaj spremnih besed sem svoje čase napisal, a v nobeni še tako “nastopal”; ni čudno, da sem bil nekam zmeden, ko sem se ugledoval kot predmet analize in obenem, po volji Janezove občasne hudomušnosti, kot malo čudaškega literarnega junaka ... Dve stvari sem si posebej zapomnil in ju ne bom pozabil: da me Janez imenuje med drugim za “netilca prijateljstva” in da moje prevode označi kot “prijateljsko omizje”, h kateremu kar naprej prisedajo novi gostje ... In podobnih je še dosti, duhovitih, pretanjenih, tudi poetičnih – prav zadovoljen sem, da sem se pred meseci domislil in ga prosil, naj to napiše, in še bolj seveda počaščen, da je sprejel in tako odlično postoril.

14. 1.

Snemanje z Nedo Br. za nekakšno slikovno ozadje na proslavi. Domenila se je v rokopisnem oddelku NUK-a, češ da sem si jaz tako želel. No ja, ni čisto res, a tudi proti nimam prav nič. Malo me njena mlada režiserka predstavlja sem in tja pred starosvetne buklice, prenařejati se moram, da berem iz debele nemške knjige (v gotici), kar je še teže, ker nimam pravih očal in me tista reč prav nič ne zanima. A sem čisto discipliniran, malček áboten statist. Enako potem pri meni doma, tu se s svinčnikom v roki prenařejam, da nekaj prevajam in potem, da z zanimanjem listam po svojih knjižnih prevodih. Traja, a sem miren in poslušen. Le ob koncu, ko bi režiserka rada, da knjige na mizi oberoč spravim na kup, se uprem – s knjigami se vendar ne pometa tako.

15. 1.

Martelu, ki mi namerava izpuliti tistih nekaj zob in namesto njih narediti nove, povem, da me 7. 2. pričakujejo v Cankarjevem domu in da naj torej ekstrakcijo prestaviva. Razumevajoče soglašā in mi podari steklenico konjaka Martell.

16. 1.

Na radiu, snemanje kar poldruga oddaje z Markom G. Na začetku, ko tehnik uglašuje aparature, nekaj poduhoviči, natanko enako, kot pred kakšnim letom dni. Saj res ni lahko biti kar naprej iznajdljiv, tudi na radiu ne. – Potem pogovor steče, čeprav Marko skriva vprašanja kot polž roge, nobenega ne zaupa vnaprej, pa gre vendarle za enourno oddajo, pri kateri ne bi bilo slabo, če bi se izprašani lahko malo pripravili. V drugem delu postanem rahlo zlovoljen (ali pa mi je upadla zbranost, kar je povezano), ostro se odzovem na Markov izraz “urednikovanje” (ki se mi je od nekdanj, še v prejšnjih časih, zdel podcenjevalen, posmehljiv, na meji žaljivosti) in ga popravim v “urejanje”, zavrnem odgovor, ko začne razpredati o postavitvi *Kralja Ubuja* v ljubljanski Drami, in se dokončno ujezim, ko vpraša, kakšna je razlika med prevajanjem soneta in prevajanjem komedije. Saj vem, da rahlo provocira in da bi mu lahko, če bi vedel za vprašanje vnaprej, elegantno pariral, tako pa – saj nisem zato hodil na radio, da bi se bodel z zaigrano naivnostjo. Vseeno spodobno končava in se stopiva okrepčat v Kinodvor. – Doma pregledujem pogovor za STA s prejšnjega tedna, dobro narejen, skorajda nimam pripomb, le ob nečem se zamislim: omenjal sem črnske pesnike, ki sem jih svoj čas prevajal – novinarka jih je spremenila v “temnopolte”; marija, marija, kakšna brezglava politična korektnost, kakšna neumna sámokastracija jezika. In *poésie nègre* je bila ob svojem času programski izraz!

17. 1.

Ob enajstih – točna kot le kaj – na vratih za Bežigradom ekipa s TVS, še več jih je, kot si je upala napovedati Alenka, a so vzorni, obzirni, simpatici, režiser Slavko je celó prinesel s seboj copate. Tudi zgoraj, med mojimi knjigami, se lepo znajdejo, razpostavijo kameri, svetila, da smo kot v kakšnem ateljeju. Alenka sprašuje, kot zmeraj, na visoki ravni, razgledano in nevsiljivo, v izbrani slovenščini, tako da z veseljem in z lahkoto odgovarjam. Le ko me na koncu vpraša po izvirnem ustvarjanju, odvrnem, da dobivam nagrado za prevajalsko delo in da torej tokrat ne bova nič o tem, s čimer se strinja. Potem je še malo snemanja naslovnice mojih knjižnih prevodov, pa starih fotografij, ki sem jih na Slavkovo prošnjo izbral iz predala in so nekatere med njimi res zgodovinske; snemalec, ki je že med pogovorom nekaj prikimal, da sem pomislil, da gre nemara za nezavedni tik, pove, da je “*Noč bliskov* bral célo srednjo šolo”. To so pa res nekakšna globinska zadoščenja, topla misel, da je tisto, kar si delal, prišlo do nekoga. “In potem *Vaje v slogu*, jasno.” Na samem vprašam Alenko, kdo je ta načitani možak,

pové mi, da tudi piše, že kar zvečer si v knjižnici rezerviram, kar je poročal ali si izmislil o svojih ribiških dogodivščinah. – Prijazno se poslovimo, spet se obuvajo, najbrž so si tudi oni oddahnili, da nisem tak odljudni bavbav, kot me je bila naslikala Alenka, sam pa pomislim, da sem imel opraviti z doslej najbolj kulturno ekipo s TV Slovenija. – Potem začnejo, saj je bila ob dveh popoldne javna razglasitev nagrajencev, prihajati čestitke, telefon, sporočila sms, e-pošta. Vsakogar sem vesel in si ga zapišem, tudi tistega, ki bi ga najmanj pričakoval, pa je začutil nekakšen vzgib, da mi gratulira; vsem (skorajda) pri priči odgovorim. Tu je, si mislim in želim, vse iskreno in brez vljudnostne obveznosti ali koristolovske *arrière-pensée*, in kar do sti se jih nabira, v pozen večer, ko prispe še sporočilo presenečene bralke e-časopisa, matere prednice iz posvetnega samostana ...

18. 1.

Z naslovnice Dela se gledam kot nikdar poprej in nikoli več. – Malo sem tudi prelistaval odmeve pod članki, tam, kjer je praviloma največ žolča in bedarij; tudi tokrat nekaj nestrpnosti, a hkrati pohval. Kot primer butaste hudobije pa naj navedem psovalca, ki pravi, da je od nagrajencev “eden prevajal *Kapital*, druga pa slikala maršala”. Kakšna zblojena pamet, pa tudi spletna stran medija, ki to objavlja! – Še zmeraj kar nekaj čestitk, je že čas za evidenco? Največ je e-pošte, približno enako telefonskih klicev in sporočil sms. Prav zanima me, ali bo prišla kakšna čestitka tudi v klasični kuverti v poštni nabiralnik ...

19. 1.

Pomislil sem, da bi pogledal, v kakšno družčino prihajam. Žal so se nekateri nagrajenci poslovlili kmalu za tem, ko so se poveselili, nekateri v skladu z zakoni narave, drugi (zadnji od njih Matjaž Vipotnik) za naše pojme prekmalu. Izpisal bom, po vrstnem redu prejema, samo žive književnike: Ciril Zlobec, Boris Pahor, Drago Jančar, Alojz Rebula, Veno Taufer, Niko Grafenauer, Svetlana Makarovič, Milan Jesih, Florjan Lipuš, Milan Dekleva, Miroslav Košuta, Jože Snoj, Zorko Simčič, Andrej Brvar, Tone Partljič. Šestnajsti torej.

20. 1.

Čestita mi poštar, mlad, nekam robusten fant. “Veste, spremljamo mi to.”

26. 1.

V gledališki garderobi mi čestita priljuden, omikan mladenič. Ne prepoznam ga. Pa pove, da je vnuk Radojke Vrančič, eden štirih, ki so takrat

pripravili nepozabno praznovanje ob njeni devetdesetletnici. Zelo sem ga vesel, prav ganjen.

27. 1.

V Mariboru, na tradicionalnem prijateljskem obisku, mi v Kabinetu Primoža Premzla pripravijo pozorno presenečenje: torto s Prešernovim portretom in s prijaznim posvetilom na moj račun. Kot mi je včasih nerodno in zato skorajda odveč sprejemati čestitke, se po drugi strani opominjam, da prihajajo iz čistih src, ki se veselijo z mano, in jih moram zato odprto, z radostjo in hvaležnostjo užiti. Tudi prijatelji izrekajo besedo "lavreat", ki jo dostikrat uporabijo, nekako pohvalno, z majčkeno ironije, a hkrati skorajda ponosno. Sam pa jim – v rahli distanci od samega sebe in tega, kar se te dni kreše naokrog – preberem pesem Izeta Sarajlića *Elegija ob izvolitvi Ace Šopova za člana akademije*, na katero sem te dni večkrat pomislil in jo dal za to priložnost kopirati.

28. 1.

Spominsko srečanje na Aleševem grobu, ob obletnici in uri smrti. Njegova mati in oče mi ganjeno čestitata in poudarita, kako bi bil Aleš vesel mojega priznanja, prav tako sestra Polona. Enako mi je pred dnevi po e-pošti sporočila Erica. Sam bi, če bi mi kak škrt ponudil zamenjavo, rade volje ostal brez nagrade in čestitk, če bi bila to cena, da se Aleš še kdaj prikaže v moji kuhinji na požirek zagretega pomenka. – Popoldne pri meni Patricija M. s Sobotne priloge. Z njo sva se dvakrat doslej, leta 2011 in lani, neverjetno ujela, da sem se na njena zanimiva, s poznavanjem snovi podprta in z njeno iznajdljivostjo privihana vprašanja spontano odprl in povedal celó kaj takšnega, kar mi je prvokrat prišlo v misel. Tudi tokrat ni bilo drugače, čeprav sta me pestili rahla nezbranost, spremljevalka zadnjih dni, in misel na večerno prireditev v spomin Aleševim *manom* v Španskih borcih.

30. 1.

Na pogrebu Draga D. prav tako nekaj spontanih čestitk (tudi od vdove), čeprav vsi hkrati rečemo, da nismo na pravem kraju za to.

31. 1.

Z Dela naj bi prišel fotograf Matej, a se pripelje Uroš, izjemno prijazen in omikan mladenič. Zaželel sem si bil – po mnogih fotografijah pred knjižno omaro – enega eksteriëra in že izbral bližnji park. Čeprav se je naključil meteorološko res siten dan (megla, poledica na vsakem koraku), me Uroš

skrbno in pozorno popelje do lokacije in me ves čas opozarja na nevarna mesta. Pred časom sem si s prijatelji ogledal razstavo Delovih fotografov v Galeriji CD, in ko ga vprašam, ali je tudi on sodeloval, mi pritrди in pove, da je bila njegova “tista s hokejisti”. O, dobro jo pomnim, vsem nam je bil sila všeč nenavaden zorni kot posnetka in hudomušnost, ki se je zato spogledovala z njega, in ko mu to omenim, sva oba zadovoljna.

1. 2.

S Patricijo pilila – po tlf. – pogovor. – Prišel Andraž G., s katerim se rad, zasebno ali uradno, pogovarjam. – Padel mi je, med preoblačenjem, iz žepa telefonček in se razletel. Ko ga sestavim, manjka tri četrtine sporočil, vse čestitke in voščila. Še dobro, da sem si zapisoval pošiljatelje.

2. 2.

Damjan Zorc, Val 202, prijeten sogovornik, uspešno se trudi biti nekonvencionalen. Tudi fotograf z Večera je bil uren in prijazen. – Med čestitkami jih pogrešim nekaj, ki bi morale priti iz spodobnosti, olike; tu mislim na državne ustanove, kakšen teater na primer, za katerega sem prevedel petnajst iger. A zdaj so tam na vrhu drugi ljudje in druge manire.

3. 2.

Vabilo še na sprejemček k predsedniku države. Saj bi mogoče šel, a ne ob desetih dopoldne dan po podelitvi. – Nasprotujoče si vesti o zdravju in počutju moje sonagrajenke. Ne poizvedujem. – V teh pogovorih, intervjujih, postajam džuboks starih viž, napol naveličan, napol samovšečen. Malo odveč sem si že, težko čakam torka. – Sporočila na prenosni telefon so se ne vem kako vrnila. Je le bolje, da se sam odločim, kdaj jih izbrišem.

4. 2.

Pogovor še s Petro Vidali, tudi staro, prisrčno znanko. Mariborčanka in Ljubljancan sta se svetovljansko sestala v separeju hotela Sabotin v Solkanu. Zdaj smo opravili nekako vse. – Pogovor s Patricijo prav lepo objavljen v Sobotni.

5. 2.

Poklical Niko, pohvalil intervju v SP. Pisala Peter in Jaroslav, prisrčno. – Tudi tiste čestitke sem se razveselil, ki mi je nekdan najboljši prijatelj ni poslal. Bilo bi prehudo licemerje, če bi jo.

7. 2.

Opoldne pride iz Luksemburga Juš, moj ljubi sin. Po kosilu odide, vidimo se zvečer! Nato se pripelje iz Salzburga Ludwig, moj dragi prijatelj. Zdaj pa je čas za Martelov konjak, ne le en. (Brž pokličem na ministrstvo za kulturo, da najavim še enega gosta za jutrišnje slavnostno kosilo pri ministru; ni mogoče, žal res ne, veste, protokol, ne bo šlo ... mi odgovarjajo. Prava reč, a ne pojdeva sama z Nado in ne pustiva Ludwiga samega domá: kosilo pri ministru bom zamenjal za kozarec s prijateljem.) Potem se praznje oblačim, Nada mi spet zaveže *monio*, Ludwig napravi nekaj fotografij. V zraku so same prijazne šale, a vseeno se me vse bolj poloteva vznemirjenost, od doma grem, še preden prideta iz Solkana Nadina sinova in potem odpeljeta mater in Ludwiga v Cankarjev dom; na avtobus stopim. V knjigarni Konzorcij so lepo postavili v izložbo moje knjige; prvokrat – skož šipo – ugledam *Arles*, *večkrat*, a se ga zaradi opreme razveselim manj, kot bi se ga rad ... Še malo zaokrožim po centru, škoda, da ni več Gajota na starem mestu, tam bi enega zvrnil, toplo Petrino besedo zaužil, ne mudi se mi, eno še prižgem, v mislih ponovim zahvalne besede, nenadoma me obide, da imam prav tak občutek kot nekega majskega (15.) dne leta 2006 dopoldne, ko sem prav tod hodil na prvo bralno vajo svoje igre *Zmenki*: imenitno je, raduj se v sebi, vsrkavaj trenutke, ta reč se ti dogaja prvič in edinič v življenju, pazi, ko greš čez cesto, in glej, da ne stopiš v lužo.